

Chintesența teologiei lui Pavel

LECTȚIA
DOI

PAVEL ȘI GALATENII

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură - Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită.

Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru răspândirea Bibliei în Anglia și străinătate).

Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel[®]. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte efecace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Context.....	1
A. Prima călătorie misionară	2
B. Problemele din Galatia	3
1. Afluxul Neamurilor	3
2. Învățătorii falși	4
III. Conținut.....	5
A. Cuvânt înainte/Post-scriptum	6
B. Prezentarea problemei	6
C. Relatări istorice	6
1. Chemarea și pregătirea	6
2. Întâlnirea cu liderii	7
3. Conflictul cu Petru	7
D. Dovezi teologice	8
1. Experiența de la început	8
2. Credința lui Avraam	9
3. Experiența actuală	11
4. Soțiile și fiii lui Avraam	11
E. Îndemnuri practice	12
1. Libertatea în Hristos	12
2. Puterea Duhului	13
3. Judecata divină	13
IV. Concepții teologice.....	14
A. Hristos	14
B. Evanghelia	15
C. Legea	16
D. Unirea cu Hristos	17
E. Duhul Sfânt	18
F. Noua creație	19
V. Concluzie	20

Chintesența teologiei lui Pavel

Lecția a doua Pavel și galatenii

INTRODUCERE

Am auzit odată povestea unei femei care s-a căsătorit la începutul adolescenței. Fiind atât de tânără, nu era pregătită pentru noua viață de adult. Nu după mult timp, a cuprins-o neliniștea și a început să ducă lipsa conforturilor familiare ale copilăriei. Așa că, într-o zi, când soțul ei era la serviciu, s-a furișat înapoi în curtea casei părintești și s-a ascuns în vechea ei căsuță de joacă. În seara aceea, după ce a găsit-o într-un târziu, soțul a luat-o de mâna-i tremurândă și a dus-o cu binișorul acasă. El știa că fetei îi e greu să ducă o viață de adult, dar mai știa și că trebuie să-și lase copilăria în urmă. Viața ei intrase într-o nouă etapă și era timpul ca ea să se bucure de frumusețile și dificultățile vieții de adult alături de soțul ei.

Ceva similar s-a întâmplat în secolul întâi în Biserica creștină. Majoritatea creștinilor de atunci erau evrei care crescuseră sub tutela obiceiurilor și legilor religioase ale iudaismului. Dar când acești evrei au început să-L urmeze pe Hristos, relația lor cu Dumnezeu s-a schimbat. Au ajuns la un nivel de maturitate spirituală, fiindcă primiseră o revelație mai deplină a lui Dumnezeu în Hristos. Însă, după o vreme, o parte din acești creștini evrei de la început au simțit lipsa siguranței și familiarității vechilor practici evreiești și au început să amestece credința creștină cu elemente depășite ale moștenirii lor, insistând că și alții trebuie să facă la fel.

Această a doua lecție din seria referitoare la *Chintesența teologiei lui Pavel* se numește „Pavel și galatenii”. În această lecție, vom vedea că bisericile galatene regresaseră, întorcându-se la copilăria spirituală, înviind anumite practici ale iudaismului. Vom vedea, de asemenea, cum a reacționat Pavel față de acești creștini care se uitau în urmă.

Studiul nostru despre Pavel și galateni se va împărți în trei părți. Mai întâi vom analiza contextul epistolei lui Pavel către galateni. În al doilea rând, vom examina conținutul epistolei. Și, în al treilea rând, vom vedea cum epistola lui Pavel dezvăluie concepțiile lui teologice fundamentale, doctrina lui despre zilele din urmă (sau escatologie). Pentru început, haideți să vedem care a fost contextul epistolei lui Pavel către galateni.

CONTEXT

Pavel și-a scris toate scrisorile în timp ce călătorea din loc în loc. Deci, pentru a înțelege ceea ce le-a scris galatenilor, avem nevoie de răspunsuri la câteva întrebări de bază cu privire la situația istorică din Galatia. Vom explora subiectul în două moduri. Mai întâi vom analiza contactul lui Pavel cu galatenii în prima sa călătorie misionară. Apoi vom vedea câteva probleme specifice care l-au motivat să le scrie. Pentru început, haideți să vedem contextul primei călătorii misionare a lui Pavel.

PRIMA CĂLĂTORIE MISIONARĂ

Această călătorie a început cam prin anul 46 d. Hr., după ce Dumnezeu spusese bisericii din Antiohia Siriei să îi pună deoparte pe Pavel și Barnaba pentru lucrarea misionară specială. Pavel și Barnaba și-au început călătoria, mergând cu corabia în Cipru. Începând cu cetatea răsăriteană Salamis, ei au vestit Evanghelia din sinagogă în sinagogă, înaintând spre Pafos, o cetate din apus.

Din Cipru, Pavel și Barnaba au navigat spre Pergam, apoi au pornit pe jos spre Antiohia din regiunea Pisidiei care, la vremea aceea, făcea parte din provincia romană Galatia. După ce l-au auzit pe Pavel propovăduind Evanghelia în sinagoga de acolo, mulți evrei au răspuns pozitiv. Dar, într-o săptămână, evreii necredincioși au ridicat cetatea împotriva lui Pavel și Barnaba și i-au alungat din oraș.

Din Antiohia Pisidiei și-au continuat drumul spre răsăritul provinciei Galatia și s-au oprit întâi în Iconia. Când au predicat în sinagoga de acolo, mulți evrei și dintre Neamuri au venit la credință, dar Biserica nu a avut temelii solide, deoarece Pavel și Barnaba au părăsit în grabă cetatea când evreii necredincioși au complotat să-i asasineze.

Următorul popas a fost la Listra, unde Pavel a reușit să înființeze o altă biserică. În Listra el a vindecat un olog din naștere. Însă, când locuitorii cetății au văzut minunea, l-au luat pe Pavel drept zeul Hermes și pe Barnaba drept Zeus. Au încercat să aducă jertfe misionarilor, dar aceștia le-au explicat că și ei sunt doar simpli muritori. După aceea niște evrei necredincioși au sosit din Iconia și au reușit să întoarcă cetățenii deziluzionați din Listra împotriva lui Pavel și a lui Barnaba. Însă Dumnezeu a cruțat viața lui Pavel și el a mers încă o dată mai departe. Pavel și Barnaba au străbătut Galatia, mergând spre est până la Derbe, unde mulți și-au pus încrederea în Hristos. În Derbe Pavel a avut timp, în sfârșit, să organizeze biserica prin numirea unor prezbiteri.

Dar el încă își făcea multe griji pentru creștinii din Listra, Iconia și Antiohia Pisidiei. Așa că, punându-și viața în primejdie, Pavel și Barnaba s-au întors în toate aceste cetăți. Au întărit tinerele Biserici și le-au explicat că suferințele pe care le-au văzut credincioșii la Pavel și Barnaba sunt necazuri pe care toți creștinii ar trebui să se aștepte să le îndure când fac să înainteze Împărăția lui Dumnezeu. Din Antiohia Pisidiei misionarii și-au croit drum înapoi spre coastă, predicând în cetățile Pergam și Attalia. Din Attalia au navigat către Antiohia Siriei.

În cartea Galateni, Pavel s-a referit la perioada din Galatia. Prin urmare, știm că a scris această epistolă după prima sa călătorie misionară. Dar este important să remarcăm că epistola scrisă galatenilor nu menționează binecunoscuta întrunire a apostolilor din Ierusalim, consemnată în Fapte 15, care a avut loc mai târziu. Adunarea din Ierusalim s-a ocupat de o parte din aceleași probleme ca scrisoarea trimisă de Pavel galatenilor, iar Pavel ar fi făcut referire la ea pentru a-și susține părerile dacă adunarea ar fi avut loc înainte de momentul scrierii epistolei. Așadar, este posibil să fi scris Galateni în 48 d. Hr., într-un an de la plecarea din Galatia, dar înainte de conciliul de la Ierusalim.

Acum că am văzut legătura dintre cartea Galateni și prima călătorie misionară a lui Pavel, ar trebui să analizăm problemele specifice din Galatia care l-au preocupat pe apostol.

PROBLEMELE DIN GALATIA

Care era starea bisericilor galatene? Ce se întâmplase acolo de Pavel s-a simțit obligat să le scrie? Vom explora două aspecte: afluxul Neamurilor în aceste biserici și apariția învățătorilor falși. Să vedem mai întâi felul în care creștinii dintre Neamuri s-au îngrămădit în bisericile galatene.

Afluxul Neamurilor

Una din lucrările mărețe făcute de Dumnezeu prin prima călătorie misionară a lui Pavel a fost că a adus mulți dintre Neamuri la Hristos. Spre marea surpriză a lui Pavel, majoritatea evreilor din Galatia au respins Evanghelia. Văzându-se în fața acestei largi opoziții, a început să-și dea seama că Dumnezeu dorește ca el să-și concentreze eforturile pe câștigarea Neamurilor. Ascultați ce le-a spus evreilor din Antiohia Pisidiei, în Fapte 13:46-47:

Cuvântul lui Dumnezeu trebuia vestit mai întâi vouă; dar fiindcă voi nu-l primiți și singuri vă judecați nevrednici de viața veșnică, iată că ne întoarcem spre Neamuri. Căci așa ne-a poruncit Domnul: „Te-am pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului.” (Fapte 13:46-47)

Acest pasaj arată o schimbare majoră în lucrarea lui de slujire. Ca evreu, a fost normal să acorde prioritate evanghelizării evreilor. Dar reacțiile lor negative față de Evanghelia l-au convins că Dumnezeu îl cheamă să câștige Neamurile. Și chiar asta a făcut cu mult succes. Ascultați cum rezumă Luca, în Fapte 14:1, lucrarea lui Pavel din Iconia:

În Iconia, Pavel și Barnaba au intrat în sinagoga iudeilor și au vorbit în așa fel, că o mare mulțime de iudei și de greci au crezut. (Fapte 14:1, subl. n.)

Nu doar evreii au venit la credință, ci și Neamurile [grecii].

Tot așa, în Fapte 14:27, Luca spune cum și-a rezumat Pavel prima călătorie misionară, spunând că:

[...] Dumnezeu [...] deschisese Neamurilor ușa credinței. (Fapte 14:27)

Am putea crede că toată lumea s-a bucurat să vadă atâția dintre Neamuri în Bisericele galatene. Însă afluxul Neamurilor a cauzat, de fapt, probleme grave în Galatia. Și aceste probleme i-au incitat pe învățătorii evrei falși să ia măsuri reacționând.

Învățătorii falși

Până la prima călătorie misionară a lui Pavel, Biserica creștină fusese predominant evreiască. Biserica primară se născuse în Ierusalim și se ținuse ferm de această identitate evreiască. Prin urmare, afluxul Neamurilor a dus la tot felul de probleme teologice și practice. Trebuiau oare Neamurile să adopte tradițiile evreiești? Trebuiau să țină legea lui Moise așa cum li se cerea credincioșilor din Vechiul Testament? Astfel de întrebări au dus la apariția învățătorilor falși în Galatia. Acești învățători evrei au venit cu metoda lor de tratare a Neamurilor din biserică, insistând să fie circumciși.

În timpul călătoriei misionare, Pavel nu-i tăiase împrejur pe credincioșii dintre Neamuri, dar, în absența sa, falșii învățători dăduseră învățătură contrară. Pavel știa că Dumnezeu poruncise circumcizia pentru Israel și nu era împotriva circumciziei propriuzise. Dar circumcizia Neamurilor devenise o chestiune foarte serioasă în Galatia, iar Pavel nu o putea ignora. Ea reprezenta o deviere gravă de la chintesența Evangheliei creștine.

Vom discuta despre trei moduri în care credea Pavel că insistența asupra circumciziei creștinilor dintre Neamuri reflecta grave neînțelegeri ale credinței creștine. În primul rând, ea nega suficiența morții și învierii lui Hristos pentru mântuire. În al doilea rând, demonstra o încredere nelalocul ei în puterea firii. Și, în al treilea rând, producea dezbinare în cadrul bisericilor din Galatia. Haideți să vedem pentru început cum negaseră învățătorii falși suficiența morții și învierii lui Hristos pentru mântuire.

Din cartea Galateni putem trage concluzia că falșii învățători galateni vedeau circumcizia ca o jertfă de sânge care le dădea credincioșilor posibilitatea să trăiască într-un mod plăcut lui Dumnezeu. După părerea lor, creștinii trebuiau să adauge circumcizia la lucrarea mântuitoare a lui Hristos. Dar, din perspectiva lui Pavel, această credință dezbrăca moartea lui Hristos de adevărata sa semnificație și valoare. De aceea a scris el aceste cuvinte, în Galateni 5:2:

Iată, eu, Pavel, vă spun că, dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic. (Galateni 5:2)

Pe lângă faptul că negau suficiența lucrării mântuitoare a lui Hristos, învățătorii falși din Galatia contestau Evanghelia lui Pavel, învățându-i pe oameni că credincioșii trebuie să se bazeze pe fire pentru a-și desăvârși mântuirea. Pavel s-a referit în mod expres la această problemă în Galateni 3:3, unde a întrebat sarcastic:

Sunteți așa de nechibzuiți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească [eforturi omenești]? (Galateni 3:3)

Termenul grecesc redat prin „fire pământească/eforturi omenești” este *sarx*, tradus adesea prin „fire” sau „carne.” În mod caracteristic, Pavel folosește termenul „fire” (sau *sarx*) pentru a face referire doar la puterea omenească și deseori cu conotația căilor omenești păcătoase. Așadar, poate fi tradus corect ca „efort omenesc.”

Când Pavel a slujit pentru prima dată în Galatia, propovăduirea sa a fost însoțită de manifestări dramatice ale puterii Duhului. Galatenii își începuseră viața creștină în puterea Duhului. Dar acum, îndreptându-se spre circumcizie, începuseră să se bazeze pe abilitățile lor omenești ca să trăiască în moduri care-i sunt pe plac lui Dumnezeu. În mod ironic, această încredere în abilitatea omenească i-a condamnat, de fapt, la neputință și eșec.

Pe lângă negarea valorii lucrării lui Hristos și a importanței Duhului Sfânt, Pavel a fost, de asemenea, foarte tulburat și din cauză că învățătorii falși creaseră dezbinare în biserică. Așa cum se exprimă Pavel, în Galateni 6:15-16:

[...] nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sunt nimic, ci a fi o făptură nouă. Și peste toți cei ce vor umbla după dreptarul acesta și peste Israelul lui Dumnezeu să fie pace și îndurare! (Galateni 6:15-16)

În Hristos, dezbinările dintre evrei și Neamuri au fost eliminate.

Lipsa de unitate din bisericile Galatiei l-a tulburat profund pe Pavel. Gâlceava și dezbinarea în sânul poporului lui Dumnezeu erau absolut contrare lucrurilor făcute de Hristos și mergeau împotriva idealului spre care trebuia să tindă Biserica. Dar învățătorii falși au urmat învățătura Vechiului Testament conform căreia circumcizia e necesară pentru includerea completă în poporul lui Dumnezeu. Pentru mulți din biserică—mai cu seamă creștini evrei—era normal să considere că oricine refuza circumcizia era în cel mai bun caz un creștin de mâna a doua. Așadar, nu este de mirare că au apărut dezbinări între creștinii circumciși și cei necircumciși.

Prin urmare, vedem că învățătorii falși au creat probleme foarte grave în bisericile galatene. Și, auzind ce fac ei, Pavel nu putea păstra tăcerea. Galatenii erau copiii lui spirituali, erau preaiubiții lui. De aceea a scris scrisoarea, pentru a-i salva și pe credincioșii evrei și pe cei dintre Neamuri de opiniile distructive ale acestor învățători falși.

Acum, după ce am văzut niște aspecte importante ale contextului epistolei lui Pavel către galateni, suntem gata să privim mai îndeaproape structura și conținutul ei. Ce a scris Pavel bisericilor din Galatia? Cum a răspuns la problemele lor? Vom explora pe scurt cartea Galateni, făcând un rezumat al secțiunilor sale principale.

CONȚINUT

Epistola către galateni se împarte în șase secțiuni principale: prima, un cuvânt înainte, în 1:1-5; a doua, o prezentare a problemei din Galatia, în 1:6-10; a treia, câteva relatări istorice, în 1:11-2:21; a patra, o serie de dovezi pentru doctrina îndreptățirii prin credință, în 3:1-4:31; a cincea, niște îndemnuri practice, în 5:1-6:10; și ultima, un post-scriptum, în 6:11-18.

CUVÂNT ÎNAINTE/POST-SCRIPTUM

Cuvântul înainte al epistolei este scurt și destul de direct— îl prezintă pe apostolul Pavel ca autor și identifică bisericile din Galatia ca destinatari. Și post-scriptumul este succint: Pavel încheie scrisoarea cu câteva observații finale și cu binecuvântarea lui personală pentru biserici. În plus, accentuează o parte din gândurile mai importante ale lui Pavel din această scrisoare.

PREZENTAREA PROBLEMEI

În secțiunea a doua, 1:6-10, pe care am numit-o „Prezentarea problemei”, Pavel a atacat imediat problema învățurii false din Galatia. Și-a exprimat uluirea și și-a atenționat cititorii cât este de periculos să-i urmeze pe învățătorii falși. În termeni foarte clari, el a insistat că a-i respinge învățătura înseamnă a accepta o Evanghelie falsă. Ascultați cumplitul blestem pe care l-a aruncat asupra învățătorilor falși, în 1:8:

Dar, chiar dacă noi înșine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o Evanghelie deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie anatema! (Galateni 1:8)

A urma învățăturile falșilor învățători însemna a respinge adevărata Evanghelie a lui Hristos—însemna a respinge mântuirea. Această porțiune a scrisorii arată limpede că problemele din Galatia nu erau insignifiante. În joc era destinul veșnic al galatenilor.

RELATĂRI ISTORICE

A treia secțiune a epistolei, 1:11-2:21, este mai dezvoltată. Ea constă din câteva relatări istorice în care Pavel și-a dovedit autoritatea. Trei evenimente istorice diferite sunt în prim-plan aici: chemarea și pregătirea lui Pavel, în 1:11-17; întâlnirea lui Pavel cu liderii bisericii din Ierusalim, în 2:1-10; și conflictul lui Pavel cu Petru în Antiohia Siriei, în 2:11-21.

Chemarea și pregătirea

Relatarea chemării și pregătirii lui Pavel arată că el are autoritatea de a se opune tăierii împrejur a Neamurilor. La început vedem că el iubise tradițiile Israelului. Iată-i cuvintele din Galateni 1:13-14:

Ați auzit, în adevăr, care era purtarea mea de altădată, în religia iudeilor [...] eram mai înaintat în religia iudeilor decât mulți din neamul meu, de o vârstă cu mine. Eram însuflețit de o râvnă nespus de mare pentru datinile strămoșești. (Galateni 1:13-14)

Dar Pavel mai spune și că atitudinea sa s-a schimbat. În pofida zelului său anterior pentru tradițiile evreiești, când fusese în Galatia, el nu ceruse ca Neamurile să fie circumcise. Cum a putut face asta, când fusese așa de dedicat tradițiilor Israelului? Iată-i mărturia din Galateni 1:15-18:

[...] când Dumnezeu [...] a găsit cu cale să descopere în mine pe Fiul Său, ca să-L vestesc între Neamuri, îndată, n-am întrebat pe niciun om [...] ci m-am dus în Arabia. Apoi m-am întors din nou la Damasc. După trei ani, m-am suit la Ierusalim[...] (Galateni 1:15-18)

Pavel și-a petrecut trei ani în Arabia învățând Evanghelia și doctrinele creștine direct de la Isus. Refuzul său de a cere circumcizia Neamurilor nu a venit din rațiuni naturale sau preferințe personale. Chiar Domnul Isus îl învățase pe Pavel noile sale perspective. A nu fi de acord cu Pavel în această privință însemna a nu fi de acord cu Hristos Însuși.

Întâlnirea cu liderii

A doua relatare istorică din această secțiune, găsită în 2:1-10, redă întâlnirea lui Pavel cu liderii bisericii din Ierusalim. Mai simplu spus, la paisprezece ani de la întâlnirea între patru ochi cu Petru, Pavel s-a întâlnit cu liderii bisericii din Ierusalim. Iar în timpul acestei întâlniri, ei i-au confirmat abordarea privind ducerea Evangheliei la Neamuri. Ascultați ce spune Pavel, în Galateni 2:1-9:

[...] m-am suit din nou la Ierusalim [...] în urma unei descoperiri, și le-am arătat Evanghelia pe care o propovăduiesc eu între Neamuri [...] au văzut că mie îmi fusese încredințată Evanghelia pentru cei netăiați împrejur [...] Iacov, Chifa și Ioan [...] mi-au dat mie și lui Barnaba mâna dreaptă de însoțire, ca să mergem să propovăduim: noi la Neamuri [...] (Galateni 2:1-9)

Pavel le-a spus galatenilor despre acest eveniment pentru ca ei să vadă că lucrarea lui între Neamuri nu contrazice învățătura autorizată a liderilor bisericii din Ierusalim. De fapt, ceilalți apostoli fuseseră de acord că Dumnezeu îi dăduse lui rolul specific de a răspândi Evanghelia printre Neamuri. Prin urmare, avea tot dreptul să abordeze chestiunea circumciziei Neamurilor lor așa cum o făcuse.

Conflictul cu Petru

A treia relatare istorică a lui Pavel, găsită în 2:11-21, descrie conflictul cu Petru din Antiohia Siriană. Mai demult, Petru se întovărășise fără probleme cu credincioși necircumciși. Însă, mai târziu, el a început să se teamă pentru reputația sa între anumiți credincioși evrei stricți din Ierusalim. De aceea s-a despărțit de credincioșii necircumciși.

Orice ar fi crezut Petru în inima lui, acțiunile sale erau conforme cu credința falsă că credincioșii dintre Neamuri necircumciși sunt inferiori credincioșilor evrei. Când

Pavel a aflat despre asta, l-a înfruntat pe Petru și i-a amintit de Evanghelia în care credeau amândoi. Galateni 2:15-16 prezintă cuvintele pe care i le-a spus Pavel lui Petru cu acea ocazie:

Noi suntem iudei din fire, iar nu păcătoși dintre Neamuri. Totuși, fiindcă știm că omul nu este socotit neprihănit prin faptele Legii, ci numai prin credința în Isus Hristos, am crezut și noi în Hristos Isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în Hristos, iar nu prin faptele Legii; pentru că nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii. (Galateni 2:15-16)

Pavel a scris despre conflictul cu Petru pentru a dovedi că până și Petru se supusese corectării sale autoritative în această chestiune. Dacă autoritatea sa fusese suficientă pentru a-l corecta chiar și pe proeminentul apostol Petru, era cu siguranță suficientă și pentru a-i corecta pe învățătorii falși din Galatia.

În aceste trei relatări (chemarea și pregătirea, întâlnirea cu autoritățile de la Ierusalim și înfruntarea lui Petru), Pavel a construit un caz solid împotriva învățătorilor falși din Galatia și și-a apărat Evanghelia.

DOVEZI TEOLOGICE

După redarea acestor relatări istorice, Pavel a trecut la a patra secțiune a epistolei, 3:1- 4:31. Acolo a adus argumente teologice mai directe pentru doctrina sa despre îndreptări prin credință. Acest material se împarte în patru părți, alternând între experiențele galatenilor și consemnarea biblică a vieții lui Avraam. Prima dată, Pavel face apel la experiența de la început a galatenilor. Apoi se întoarce la relatarea vechi-testamentară despre credința mântuitoare a lui Avraam. În al treilea rând, face apel la experiența actuală a credincioșilor galateni. Și, în al patrulea rând, extrage din povestea soțiilor și fiilor lui Avraam.

Experiența de la început

Haideți să ne uităm puțin la 3:1-5, unde Pavel vizează experiența de la început a galatenilor în ceea ce privește credința creștină. El a scris aceste cuvinte în 3:2- 5:

Iată numai ce voiesc să știu de la voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul ori prin auzirea credinței? [...] După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească? [...] Cel ce vă dă Duhul și face minuni printre voi le face oare prin faptele Legii sau prin auzirea credinței? (Galateni 3:2-5)

Printr-o serie de întrebări retorice, Pavel a făcut referire la prima sa călătorie misionară. După cum aflăm din Fapte 13-14, când Pavel fusese prima dată printre ei, galatenii primiseră multe binecuvântări incredibile de la Duhul Sfânt. Și ei și el știau că aceste binecuvântări ale Duhului nu veniseră, fiindcă țineau legea lui Dumnezeu.

Dumnezeu dăduse aceste daruri fără plată pentru simplu fapt că crezuseră Evanghelia. Din această experiență galatenii ar fi trebuit să știe că binecuvântările lui Dumnezeu nu puteau fi obținute după aceea prin ascultarea de lege.

Credința lui Avraam

După ce a făcut referire la experiența lor creștină de la început, Pavel a trecut la exemplul credinței mântuitoare a lui Avraam. În 3:6-4:11, a argumentat că Dumnezeu îl binecuvântase pe Avraam datorită credinței, nu datorită ascultării de legea lui Dumnezeu. Avraam nu câștigase binecuvântarea mântuirii prin eforturi omenești firești. Raționamentul lui Pavel din această secțiune este destul de complex, dar îl putem rezuma în cinci etape.

Mai întâi a arătat că Avraam a fost îndreptățit, pentru că a crezut în făgăduința lui Dumnezeu că va avea un fiu. În 3:6-7, Pavel a făcut referire la Geneza 15:6 în felul următor:

Tot așa și „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și credința aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.” Înțelegeți și voi, dar, că fii ai lui Avraam sunt cei ce au credință. (Galateni 3:6-7)

Din punctul lui de vedere, Geneza 15:6 arată clar că Avraam a fost îndreptățit prin credința în cuvântul lui Dumnezeu și nu pe baza circumciziei sale care a avut loc ani mai târziu. Pe această bază, a concluzionat că adevărații copii ai lui Avraam sunt cei care îi urmează exemplul, încrezându-se în promisiunile lui Dumnezeu pentru mântuire. Mântuirea era o binecuvântare care venea prin intermediul credinței și nu prin circumcizie.

În al doilea rând, deoarece apăruseră controverse privind statutul celor dintre Neamuri necircumciși, Pavel a continuat prin a arăta că Dumnezeu îi spusese lui Avraam că binecuvântarea mântuirii se va răspândi prin el Neamurilor. În Galateni 3:8-9, Pavel a făcut referire la Geneza 12:3 astfel:

Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvântate în tine.” Așa că cei ce se bizuie pe credință sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios. (Galateni 3:8-9)

Pavel a înțeles că Geneza 12:3 arată că a fost promisă o vreme când Neamurile din toată lumea vor primi binecuvântarea lui Dumnezeu. Această binecuvântare va veni la toate neamurile în același fel în care venise la Avraam, prin credință.

În al treilea rând, Pavel a dorit ca galatenii să înțeleagă că tăierea sângeroasă a cărnii prin circumcizie e un simbol al auto-blestemării, nu o cale de a dobândi neprihănirea. Circumcizia însemna „să fii rețezat de pe pământul celor vii dacă nu sunt credincios legământului.” Hristos a venit tocmai pentru că nimeni altcineva nu putea trăi la înălțimea acestui standard. Așa cum a spus Pavel, în Galateni 3:13:

Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi [...] (Galateni 3:13)

Prin atârarea pe cruce - o moarte extrem de rușinoasă și blestemată în concepția evreilor—Hristos a luat asupra Sa groaznicul blestem al păcatului. Galatenii trebuiau să înțeleagă că binecuvântările credincioșiei legământului sunt ale lor în întregime prin credință, deoarece Hristos deja luase blestemul asupra Sa de dragul lor.

În al patrulea rând, Pavel a preîntâmpinat o obiecție a învățătorilor falși, argumentând că legea lui Moise nu a răsturnat exemplul lui Avraam. Așa cum a spus, în Galateni 3:17-19:

Iată ce vreau să zic: un testament pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat, așa ca făgăduința să fie nimicită de Legea venită după patru sute treizeci de ani. [...] Atunci pentru ce este Legea? Ea a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, până când avea să vină „Sămânța” căreia Îi fusese făcută făgăduința [...] (Galateni 3:17-19)

În perspectiva sa, legea nu a fost dată ca să permită oamenilor să obțină binecuvântările lui Dumnezeu prin fapte, cum pretindeau învățătorii falși din Galatia. Legea mozaică fusese adăugată pentru a se ocupa de păcătoșenia Israelului și pentru a-l pregăti pentru Hristos.

În al cincilea rând, Pavel a declarat că binecuvântările lui Dumnezeu vin numai la cei care sunt ai fiului special al lui Avraam, și anume Hristos. Așa cum a scris, în Galateni 3:16, 29:

Acum, făgăduințele au fost făcute „lui Avraam și seminței lui.” Nu zice: „și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „și seminței tale”, adică Hristos[...] Și, dacă sunteți ai lui Hristos, sunteți „sămânța” lui Avraam, moștenitori prin făgăduință. (Galateni 3:16, 29)

Când Pavel a citit consemnarea din Geneza, a observat că, în 22:18, cuvântul ebraic *zera* (tradus aici prin „sămânță”) era la singular, nu la plural. Moștenirea lui Avraam nu fusese oferită tuturor copiilor lui Avraam ca indivizi, ci în primul rând fiului lui Avraam care era capul reprezentativ ale celor care coborau din el. Și, în lumina revelației lui Hristos, Pavel știa că El este marele urmaș al lui Avraam, care e ultimul cap reprezentativ al poporului lui Dumnezeu de-a lungul timpului. Hristos este acea mare sămânță care moștenește toate promisiunile făcute lui Avraam, iar indivizii participă la această moștenire numai dacă sunt ai Lui.

Astfel a argumentat Pavel că îndreptățirea vine numai la cei care urmează exemplul lui Avraam și primesc binecuvântările lui Dumnezeu prin fiul lui Avraam; mântuirea este prin credința în făgăduințele lui Dumnezeu, și nu prin faptele legii.

Experiența actuală

După ce a apelat la experiența inițială a galatenilor legată de mântuire și la relatarea biblică a credinței lui Avraam, în Galateni 4:12-20, Pavel a trecut la experiența actuală a galatenilor. Iată ce a scris în 4:15-16:

Unde este, dar, fericirea voastră? [...] M-am făcut oare vrăjmașul vostru pentru că v-am spus adevărul? (Galateni 4:15-16)

Aici Pavel și-a exprimat profunda îngrijorare pentru bunăstarea lor spirituală; voia ca ei să-și recunoască starea spirituală disperată. Când galatenii s-au întors de la Evanghelie, și-au pierdut bucuria, un rod al Duhului Sfânt de care ar fi trebuit să se bucure. Dacă nu altceva, măcar această pierdere ar fi trebuit să-i atenționeze că ceva este greșit la învățătura oponentilor lui Pavel.

Soțiile și fiii lui Avraam

În al patrulea rând, Pavel și-a susținut cauza împotriva învățătorilor falși, axându-se pe istorisirea biblică referitoare la soțiile și la fiii lui Avraam, în Galateni 4:21-31. El a explicat că, în Geneza 15, Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam un moștenitor prin soția lui, Sara. Dar Sara era stearpă și era prea în vârstă ca să mai aibă copii, așa că, pentru a primi un moștenitor prin ea, Avraam trebuia să aibă credință în făgăduința lui Dumnezeu. Având încredere că Dumnezeu Își va împlini cuvântul, Sara a născut un fiu, pe Isaac. Isaac, copilul ei, a fost un copil al făgăduinței și a fost acceptat ca moștenitor al lui Avraam și reprezentantul tuturor celor care cred.

Dar, așa cum vedem în Geneza 16, înainte de a se naște Isaac, Avraam obosise să mai aștepte ca Dumnezeu să-i dea fiul făgăduit. De aceea s-a orientat spre sclava Sarei, Agar, ca să-i facă un copil. Prin aceasta, Avraam a căutat să-și asigure moștenirea prin eforturi omenești, prin efortul firii. Agar i l-a născut pe Ismael, dar acesta a fost un copil al firii. Dumnezeu nu l-a acceptat ca moștenitor al lui Avraam și a ajuns să-i reprezinte pe toți cei care privesc spre fire pentru a găsi calea mântuirii. După prezentarea acestui contrast dintre soțiile și fiii lui Avraam, Pavel a concluzionat, în Galateni 4:31:

De aceea, fraților, noi nu suntem copiii celei roabe, ci ai femeii slobode. (Galateni 4:31)

Credința în făgăduința lui Dumnezeu este calea mântuirii pentru creștini la fel cum Isaac s-a născut din Sara, datorită credinței lui Avraam. La fel ca în zilele lui Avraam, credincioșii din fiecare epocă sunt îndreptățiți, incluși și împuterniciți să trăiască drept prin intermediul credinței în făgăduințele lui Dumnezeu, nu prin meritele lor.

Așadar, am văzut că Pavel a oferit patru argumente principale pentru a lămuri că credincioșii primesc toate binecuvântările lui Dumnezeu numai și numai prin intermediul credinței. A adus argumente din experiența de la început a galatenilor cu privire la mântuire, din credința lui Avraam, din pierderea recentă a bucuriei galatenilor și din istoria soțiilor și fiilor lui Avraam.

ÎNDEMNURI PRACTICE

Având acum în minte conținutul capitolelor 1-4, putem rezuma îndemnurile din 5:1-6:10. În aceste capitole, Pavel s-a ocupat de un număr de probleme practice pricinuite de învățătorii falși în Galatia.

A avut multe de spus în aceste versete, dar noi îi putem rezuma gândurile în trei categorii principale: libertate responsabilă în Hristos, în 5:1-15; puterea Duhului Sfânt, în 5:16-26; și judecata lui Dumnezeu, în 6:1-10. Haideți să vedem mai întâi accentul pus de Pavel pe libertatea responsabilă în Hristos.

Libertatea în Hristos

În 5:1-15, Pavel i-a chemat pe galateni să rămână credincioși libertății în Hristos. Poziția sa este atent echilibrată. În primul rând, a subliniat nevoia de a păstra libertatea creștină. Iată-i cuvintele din 4:31-5:1:

Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobozi. Rămâneți, dar, tari și nu vă plecați iarăși sub jugul robiei. (Galateni 4:31-5:1)

În prima sa călătorie misionară, îi adusese pe cei dintre Neamuri la credința creștină fără poveri și voia ca ei să rămână slobozi, deoarece poverile legalismului sunt așa de primejdioase. Așa cum a scris, în Galateni 5:2-3:

[...] dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic. Și mărturisesc iarăși, încă o dată, oricărui om care primește tăierea împrejur, că este dator să împlinească toată Legea. (Galateni 5:2-3)

Învățătorii falși din Galatia introduseseră un sistem legalist de neprihănire. Îi învățaseră pe creștini să se bizuie pe ascultarea lor de lege, nu pe Hristos. Dar, făcând astfel, ei îi obligau, de fapt, pe acești creștini dintre Neamuri să respecte un standard imposibil de ținut, ascultarea de întreaga lege. Trebuiau să aleagă între libertatea în Hristos și robia față de lege. Una ducea la mântuire, cealaltă la judecată.

Cu toate acestea, în al doilea rând, Pavel și-a echilibrat apărarea libertății creștine prin afirmarea responsabilității morale creștine. I-a atenționat pe galateni să nu-și folosească libertatea creștină față de tradițiile evreiești ca permis pentru a nu ține seamă de legea morală a lui Dumnezeu. În 5:13, a scris:

Fraților, voi ați fost chemați la slobozenie. Numai nu faceți din slobozenie o pricină ca să trăiți pentru firea pământească [...] (Galateni 5:13)

Hristos îi eliberase pe creștinii galateni din robia legii ca mijloc de îndreptățire și putere pentru a trăi neprihănit, dar El tot cerea ca ei să țină poruncile lui Dumnezeu. Pavel nu voia ca galatenii să creadă că libertatea față de circumcizie include libertatea de a profana caracterul sfânt al lui Dumnezeu, care este tocmai temelia legii.

Puterea Duhului

După ce a stabilit această dublă orientare spre importanța libertății în Hristos și viața neprihănită, în Galateni 5:16-26, Pavel s-a ocupat de importanța puterii Duhului Sfânt. Cum puteau primi galatenii putere ca să se împotrivescă păcatului, dacă nu prin legalism și eforturi omenești?

Într-un cuvânt, Pavel a răspuns că pentru conducere și împuternicire fiecare credincios trebuie să se bazeze pe Duhul Sfânt și nu pe fire. Ascultați cum a exprimat lucrul acesta, în 5:16 și 25:

Vă spun: umblați prin Duhul și astfel nu veți împlini pofta firii. [...] Dacă trăim prin Duhul, trebuie să și umblăm prin Duhul. (Galateni 5:16, 25, NTR)

Din punctul lui de vedere, singura cale de a duce o viață sfântă în Hristos era să se bazeze pe Duhul lui Dumnezeu și să-L urmeze.

Întotdeauna e important să reținem că Pavel nu l-a pus niciodată pe Duhul Sfânt deasupra sau împotriva Scripturilor. Pentru Pavel, viața prin Duhul nu putea fi despărțită de revelația scrisă. Duhul lui Dumnezeu mâna oamenii Lui să trăiască totdeauna potrivit Cuvântului scris al lui Dumnezeu, așa cum fusese deja revelat în Vechiul Testament și așa cum era revelat treptat în epistolele lui Pavel și în alte scrieri care aveau să devină Noul Testament. Dar viața prin Duhul nu însemna numai conformarea la învățătura textelor scrise. Ea implica și o dependență conștientă de puterea Duhului pentru a împlini porunca lui Dumnezeu. Creștinilor nu trebuie să le fie frică de Dumnezeu dacă se bazează pe Duhul pentru a produce rodul neprihănității în viața lor.

Judecata divină

În al treilea rând, Pavel a rezumat aceste lucruri practice vorbind despre judecata lui Dumnezeu. Iată avertismentul său serios din 6:7-9:

Nu vă înșelați: „Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit.” Ce seamănă omul, aceea va și secera. Cine seamănă în firea lui pământească va secera din firea pământească putrezirea; dar cine seamănă în Duhul va secera din Duhul viața veșnică. Să nu obosim în facerea binelui; căci, la vremea potrivită, vom secera, dacă nu vom cădea de oboseală. (Galateni 6:7-9)

Pe Pavel îl preocupa profund destinul final al galatenilor. El știa că adevărații credincioși în Hristos nu-și pot pierde mântuirea. Dar mai știa și că nu toți cei care se declară credincioși au cu adevărat credința mântuitoare. Așadar, a avertizat bisericele galatene să nu uite de viitoarea judecată a lui Dumnezeu. A sperat că acest avertisment îi va încuraja să se bazeze pe Hristos și pe Duhul Sfânt pentru mântuire.

Din această scurtă schiță a epistolei lui Pavel către galateni, putem vedea că Pavel i-a dezmințit pe învățătorii falși din Galatia în mai multe feluri. Le-a reținut atenția galatenilor prin apeluri profund personale și i-a îndemnat să creadă în adevărata

Evangelhie și să trăiască potrivit acelei Evanghelii pe care le-o predicase cu ani în urmă. Pe scurt, i-a îndemnat să-i respingă pe învățătorii falși și să îmbrățișeze din nou Evanghelia îndreptării prin credință, separat de fapte.

Până acum am explorat contextul scrisorii adresate de Pavel bisericilor galatene și conținutul de bază al epistolei. Acum putem să abordăm al treilea subiect: cum reflectă cartea Galateni concepțiile teologice fundamentale ale lui Pavel.

CONCEPȚII TEOLOGICE

Vă amintiți din prima noastră lecție din această serie că trebuie să facem distincție între învățăturile specifice din epistolele lui Pavel și sistemul său teologic subiacent. Pavel i-a corectat în repetate rânduri pe învățătorii falși din Galatia, pentru că i-au chemat pe creștinii dintre Neamuri să se supună circumciziei. Și și-a petrecut foarte mult timp discutând despre circumcizie și îndreptățirea prin credință.

Declarațiile directe ale lui Pavel legate de la circumcizie și mântuire erau, de fapt, expresii ale unor convingeri teologice fundamentale. Învăătura sa din Galateni era o aplicare a perspectivelor lui escatologice fundamentale. Vă amintiți că apostolul Pavel a dat învăătura că mărșăl veac viitor a început cu moartea și învierea lui Hristos, chiar dacă păcatul și moartea nu vor dispărea total până ce Hristos nu Se va întoarce în slavă. Iar asta înseamnă că creștinii trăiesc în ceea ce am putea numi „deja, și nu încă”, o vreme în care veacul păcatului și al morții se suprapune că veacul mântuirii veșnice.

Însă faptul că acest veac și veacul viitor există simultan a dat naștere unor neînțelegeri grave în Galatia. Pavel considera că controversese specifice Galatiei privind circumcizia, îndreptățirea și așa mai departe sunt, de fapt, simptomele unei probleme mai profunde. Eroarea fundamentală din Galatia era că învățătorii falși subestimau în mod grav măsura în care adusesese Hristos veacul viitor prin moartea și învierea Sa. Ei nu au înțeles cât din veacul viitor era deja prezent. Prin urmare, am putea numi această învățatură falsă „escatologie sub-realizată”, adică părerile lor diminuau semnificația primei veniri a lui Hristos.

Într-un fel, Pavel a atacat „escatologia sub-realizată” a învățătorilor falși în fiecare porțiune a cărții Galateni. Dar noi ne vom axa pe șase domenii în care și-a aplicat clar concepțiile teologice fundamentale la această problemă: primul, descrierea lui Hristos; al doilea, accentul său pe Evanghelie; al treilea, legea lui Moise; al patrulea, doctrina unirii cu Hristos; al cincilea, accentul său pe Duhul Sfânt în viața creștină; și al șaselea, apelul său final la doctrina noii creații.

HRIȘTOS

Recurgerea apostolului la doctrina zilelor din urmă devine evidentă în descrierea pe care i-o face lui Hristos în introducerea cărții Galateni. Iată cum Îl descrie pe Isus, în Galateni 1:3-4:

Har și pace vouă de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Isus Hristos! El S-a dat pe Sine însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău [...] (Galateni 1:3-4)

Observați că Pavel nu le-a urât galatenilor pur și simplu binecuvântări din partea Tatălui și a lui Hristos, ci le-a îndreptat atenția spre scopul pentru care l-a trimis Tatăl pe Hristos. Așa cum spune aici, Isus a fost trimis „să ne smulgă din acest veac rău”.

Expresia „acest veac rău” corespunde terminologiei evreiești standard cu care suntem deja familiarizați. „Acest veac rău” este sinonim cu „acest veac,” veacul păcatului și judecății, anterior venirii lui Mesia. Pavel l-a descris astfel pe Hristos, deoarece voia să arate de la începutul mesajului că galatenii pierduseră din vedere motivul venirii lui Hristos pe pământ, și anume să-i elibereze pe creștini în veacul viitor.

Învățătorii falși din Galatia îi făcuseră pe mulți credincioși să piardă din vedere marile schimbări pe care le adusese Hristos în lume. Acest lucru este evident mai ales în faptul că insistau pe întoarcerea la semnul legământului depășit, circumcizia. Credința creștină învață că Isus a venit pe pământ să-i elibereze pe credincioși de acest veac și de căile lui vechi. A nega acest adevăr în teorie sau în practică însemna a nega esența credinței creștine.

EVANGHELIA

Un al doilea mod prin care Pavel și-a arătat îngrijorarea pentru escatologia sub-realizată a galatenilor a fost prin descrierea dezacordului său cu învățătorii falși ca o chestiune de „Evanghelie.” Iată cum a sumarizat Pavel această chestiune, în Galateni 1:6-7:

Sunt surprins că vă întoarceți [...] la o altă Evanghelie. Nu că ar exista o altă Evanghelie [...] (Galateni 1:6-7, NTR)

Putem fi siguri că învățătorii falși din Galatia nu încetaseră să vorbească despre Isus. Ei încă se pretindeau a fi creștini. Prin urmare, de ce le-a numit Pavel mesajul o altă Evanghelie, care nici nu e Evanghelie?

Pentru a pricepe semnificația acestei declarații, trebuie să ne amintim că termenul „Evanghelie,” sau „veste bună,” cum e tradus uneori, vine din cuvântul grecesc *euangelion*. Această terminologie grecească nou-testamentară se baza pe termenul ebraic *mebaser* din Vechiul Testament, mai ales cum a fost întrebuințat în Isaia. Iată cuvintele profetului Isaia, din Isaia 52:7:

Ce frumoase sunt pe munți picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea, picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește mântuirea, picioarele celui ce zice Sionului: „Dumnezeul tău împărățește!” (Isaia 52:7)

În acest pasaj, Isaia a vorbit despre vremea când exilul vechi-testamentar al Israelului se va sfârși. Și a folosit termenul de „veste bună” pentru a descrie anunțul sfârșitului exilului, și anume că Dumnezeu și-a stabilit domnia în istoria omului și că a

început să-și judece vrăjmașii și să-și binecuvânteze poporul. Așa cum a spus Isaia aici, vestea cea bună a mântuirii este: „Dumnezeul tău împărățește,” domnia lui Dumnezeu. Această domnie a lui Dumnezeu după exil este ceea ce numește Noul Testament „Împărăția lui Dumnezeu,” un alt termen pentru „veacul viitor”.

Așadar, când a spus că învățătorii falși nu au nicio Evanghelie, a declarat implicit că ei au negat că Hristos adusese veacul viitor, veacul mântuirii, veacul împărăției lui Dumnezeu. Dând ca învățătură circumcizia și implicit îndreptățirea prin faptele legii, învățătorii falși au respins adevărata semnificație a primei veniri a lui Hristos. Ei nu aveau nicio veste bună sau Evanghelie de oferit, întrucât nu credeau că Hristos adusese Împărăția lui Dumnezeu sau veacul viitor într-un mod semnificativ. Aici, din nou, Pavel a înțeles că rădăcina problemei din Galatia este escatologia sub-realizată a învățătorilor falși. Evanghelia creștină constă în anunțarea faptului că Hristos a adus într-adevăr Împărăția lui Dumnezeu pe pământ; El a introdus veacul viitor.

LEGEA

O a treia cale prin care escatologia lui Pavel a influențat epistola către galateni a fost evaluarea pe care a făcut-o legii mozaice. Pavel a atins subiectul legii de câteva ori în scrisoarea sa, dar în capitolul 3 el s-a ocupat clar de scopul ei în raport cu acest veac și cu veacul viitor.

Deja am văzut că primirea binecuvântărilor lui Dumnezeu prin credință nu era vreo doctrină nouă adusă de el în evanghelizarea Neamurilor. Credința a fost întotdeauna calea mântuirii în toată Scriptura. Dar accentul lui Pavel pe credință a ridicat o întrebare serioasă: dacă binecuvântările lui Dumnezeu pentru evrei și Neamuri au venit întotdeauna doar prin intermediul credinței, atunci care a fost scopul legii lui Moise? De ce dăduse Dumnezeu legea mozaică Israelului? Pavel a răspuns la aceste întrebări, în 3:19:

Atunci pentru ce este Legea? Ea a fost adăugată din pricina călcărilor de lege, până când avea să vină „Sămânța” căreia Îi fusese făcută făgăduința [...] (Galateni 3:19)

Observați cum pune Pavel problema. Legea a fost dată „din pricina călcărilor de lege” și „până când avea să vină Sămânța”.

La prima vedere, ar putea părea că a dat pur și simplu la o parte relevanța morală a legii lui Moise, încredințându-l unui veac de dinaintea venirii lui Hristos. Mai multe pasaje din Galateni arată că nu este așa. În Galateni 5:14, el a făcut apel la Leviticul 19:18 pentru a explica de ce trebuie să urmărească credincioșii dragostea:

Căci toată Legea se cuprinde într-o singură poruncă: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Galateni 5:14)

Un apel similar la lege apare în Galateni 5:22-23. Așa cum s-a exprimat aici:

Roadă Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia,

**blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege.
(Galateni 5:22-23)**

Dar, dacă nu-i învăța pe creștini să arunce legea lui Moise, de ce a scris în Galateni 3:19 că legea a fost dată „din pricina călcărilor de lege” și că trebuia să fie în vigoare „până când avea să vină Sămânța”?

Pentru a răspunde la întrebare, este util să ne amintim de problema din Galatia: învățătorii falși credeau că legea e mai bună decât este în realitate; ei credeau că ascultarea de lege e calea pentru primirea mântuirii de la Dumnezeu. Dar Pavel învață că Dumnezeu întotdeauna Și-a binecuvântat poporul prin intermediul credinței. De aceea, în 3:19, a spus că legea „a fost adăugată din pricina călcărilor de lege”. Legea nu a fost instituită pentru a aduce mântuirea poporului lui Dumnezeu sau pentru a-l împuternici să trăiască neprihănit, ci pentru a-i arăta păcatul.

Dar legea avea această funcție importantă în planul lui Dumnezeu „până când avea să vină Sămânța,” adică până la venirea lui Hristos. Legea mozaică a fost dată pentru a-i condamna pe bărbați și pe femei pentru păcatele lor. Dar autoritatea legii de a condamna a fost doar temporară. Acum, că a venit Hristos, El a inaugurat un veac nou și, deoarece credincioșii sunt uniți cu El, ei sunt conduși în veacul viitor. Iar în veacul viitor autoritatea legii de a condamna este abolită. Adevărații ucenici ai lui Hristos au scăpat de condamnarea legii.

UNIREA CU HRISTOS

O a patra cale prin care scrierile lui își au temelia pe concepția fundamentală despre escatologie este prin axarea pe unirea credincioșilor cu Hristos. Învățătorii falși din Galatia i-au încurajat pe galateni să își vadă mântuirea în termeni individualiști. Accentul lor pe circumcizie și pe prevederile legii mozaice au redus mântuirea la o încercare individuală de a duce o viață neprihănită și, implicit, de a dobândi îndreptățirea prin ascultarea de lege. De fapt, bărbații, femeile și copiii au fost lăsați să stea înaintea lui Dumnezeu pe baza meritului individual.

Însă Pavel a insistat că nici îndreptățirea și nici viața neprihănită nu pot fi dobândite în felul acesta. Îndreptățirea și viața neprihănită trebuiau să apară prin unirea cu Hristos. În Galateni 3:26-29, Pavel a exprimat acest lucru astfel:

Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus. Toți care ați fost botezați pentru Hristos v-ați îmbrăcat cu Hristos. Nu mai este nici iudeu, nici grec; nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus. Și, dacă sunteți ai lui Hristos, sunteți „sămânța” lui Avraam, moștenitori prin făgăduință. (Galateni 3:26-29)

Învățătorii falși din Galatia spuneau că unii credincioși din biserică sunt mai buni decât alții, deoarece fiecare stă sau cade înaintea lui Dumnezeu pe baza propriului merit, dar greșeau. Adevărul este că noi ne-am „îmbrăcat cu Hristos,” suntem „în Hristos Isus”. Fiindcă suntem uniți cu Hristos în felul acesta, Dumnezeu se uită la creștini ca și cum ar

fi chiar Hristos. Și, fiindcă Hristos este absolut neprihănit și sfânt, îndreptățit și vrednic de toate binecuvântările lui Avraam, Dumnezeu ne vede și pe noi ca neprihăniți, sfinți, îndreptățiți și vrednici de binecuvântare.

Încă o dată, perspectiva lui Pavel s-a născut din escatologia sa. El învâța că tranziția de la acest veac al judecății la veacul viitor al binecuvântării are loc prin viața, moartea și învierea lui Hristos. Prin supunerea Sa față de lege, Hristos a împlinit cerințele legii pentru toți credincioșii. Prin moartea Sa în locul credincioșilor — suportând blestemele legii în locul lor — Hristos a împlinit cerința legii ca păcatul să fie pedepsit cu moartea. Prin învierea Sa în locul credincioșilor, Hristos și cei pentru care a murit au fost dezvinovați de Tatăl fiind astfel vrednici de slavă. Prin urmare, când credincioșii sunt uniți cu Hristos prin credință, Dumnezeu se uită la ei ca și cum ar fi chiar Hristos și, pe această bază, îi consideră morți cu Hristos față de blestemul legii și înviați cu Hristos în noua viață a veacului viitor.

A-i urma pe învățătorii falși din Galatia însemna a respinge acest rol central al lui Hristos ca moștenitor al făgăduinței lui Avraam -- însemna a cere fiecărui individ să urmărească binecuvântarea vieții neprihănite prin propriul efort omenesc. Însă Pavel L-a văzut pe Hristos ca sămânța lui Avraam prin care vine fiecare aspect al mântuirii, arătând limpede că credincioșii primesc toate binecuvântările lui Dumnezeu numai când sunt uniți cu Hristos.

DUHUL SFÂNT

O a cincea cale prin care escatologia lui Pavel a îndrumat scrierea cărții Galateni a fost prin discutarea rolului Duhului Sfânt în viața creștină. De fapt, rolul Duhului Sfânt a fost una din principalele idei pe care le-a avut Pavel în minte atunci când și-a scris scrisoarea. Acest accent poate fi văzut în prima descriere făcută de el învățăturii false din Galatia. Iată ce a scris, în Galateni 3:1-3:

O, galateni nechibzuiți! Cine v-a fermecat pe voi? [...] Sunteți așa de nechibzuiți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească? (Galateni 3:1-3)

Era uimit că galatenii, care își începuseră viața creștină bazându-se pe Duhul Sfânt, fuseseră păcăliți să se bazeze pe firea pământească (propriul efort omenesc).

Un loc în care Pavel a solicitat o mare atenție la contrastul dintre lucrarea Duhului Sfânt și lucrarea eforturilor firii omenești a fost Galateni 5:16-26. Acolo, el a prezentat un contrast puternic între fire și Duh. A pus în opoziție faptele naturii păcătoase, sau ale efortului firii omenești, cu roadele Duhului. În Galateni 5:19-21, a enumerat faptele firii incluzând: imoralitatea sexuală, necurăția, depravarea, idolatria, vrăjitoria, ura, discordia, gelozia, accesele de furie, ambiția egoistă, disensiunile, facțiunile, invidia, beția și orgiile. Dar în Galateni 5:22-23 a enumerat roadele Duhului Sfânt ca fiind: dragostea, bucuria, pacea, răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blândețea și stăpânirea de sine.

Învățătorii falși voiau ca oamenii să creadă că, prin eforturile firii omenești, se pot supune circumciziei și pot fi împuterniciți să trăiască neprihănit. Dar, așa cum a arătat Pavel aici, singurul lucru pe care îl poate produce efortul omenesc este păcatul. Ioel 2:28

este o profecie care spune clar că, în veacul viitor, Dumnezeu Își va turna Duhul în feluri noi de cele vechi-testamentare.

„După aceea voi turna Duhul Meu peste orice făptură; fiii și fiicele voastre vor proroci, bătrânii voștri vor visa vise, și tinerii voștri vor avea vedenii.” (Ioel 2:28)

Duhul Sfânt fusese prezent alături de credincioși și înainte de venirea lui Hristos și le dăduse puterea de a-I rămâne credincioși lui Dumnezeu. Însă, pe vremea aceea, marea umplere și darurile Lui speciale erau rezervate, cu câteva excepții, unui număr limitat de oameni, cum ar fi profeții, preoții și regii. În acest sens, prezența Duhului Sfânt a fost mai puțin dramatică și copleșitoare în Vechiul Testament. Însă Ioel a prorocit că, în veacul viitor, Duhul Sfânt va fi turnat peste toate categoriile și grupurile de credincioși. Și, așa cum aflăm din Fapte 2, profecția lui Ioel a început să fie împlinită în ziua Cincizecimii. Atunci Dumnezeu a început să-Și toarne Duhul peste tot poporul Său într-o manieră dramatică, indicând că speranța veacului viitor devenise realitate.

Însă în Galatia învățătorii falși îi învățaseră pe galateni să se bizuie pe eforturile lor omenești pentru a duce o viață neprihănită, indicând că neagă darurile îmbelșugate și împuternicirea date de Duhul în veacul Noului Testament. Ei nu au înțeles marea binecuvântare a Duhului Sfânt pe care o adusese Hristos când a inaugurat veacul viitor. Drept care, Pavel le-a amintit galatenilor că cei care sunt ai lui Hristos au deja Duhul Sfânt în plinătatea puterii Sale. Când ucenicii lui Hristos se bazează pe puterea Duhului, El se mișcă în ei pentru a produce roadele neprihănirii.

NOUA CREAȚIE

Un ultim loc în care putem vedea puternica dependență a lui Pavel de doctrina zilelor din urmă este faptul că recurge la ideea de creație nouă. Această doctrină apare în post-scriptumul scrisorii sale. Iată cum a exprimat lucrul acesta, în Galateni 6:15-16:

[...] nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sunt nimic, ci a fi o făptură nouă. Și peste toți cei ce vor umbla după dreptarul acesta și peste Israelul lui Dumnezeu să fie pace și îndurare! (Galateni 6:15-16)

Din multe privințe, aceste cuvinte rezumă întregul punct de vedere prezentat în cartea Galateni. În concepția lui Pavel, oponenții lui puneau mult prea mult preț pe circumcizie, fiindcă, odată cu venirea lui Hristos, nu mai contează deloc dacă omul e circumcis sau nu. Ceea ce contează este ca fiecare om să devină „o făptură nouă” (parte a noii creații).

Vă amintiți că un mod în care credea Pavel că *eschaton*, sau vremurile din urmă, veniseră odată cu prima venire a lui Hristos a fost că El începuse înnoirea întregului univers într-o nouă creație. Această nouă ordine a lucrurilor a adus binecuvântări așa de enorme poporului lui Dumnezeu, încât a umbrit complet căile vechii creații. În loc să se întoarcă înapoi la modul de viață anterior venirii lui Hristos, cea dintâi preocupare a fiecărui credincios trebuie să fie să trăiască în noua creație. Din zilele lui Pavel până la întoarcerea lui Hristos, prima preocupare a fiecărui ucenic al lui Hristos este să fie viață

în noua creație. Și, așa cum s-a exprimat Pavel, cei care fac această alegere sunt într-adevăr „Israelul lui Dumnezeu”.

CONCLUZIE

În această lecție, am văzut răspunsul lui Pavel la problemele care au apărut în bisericile din Galatia. Am explorat contextul falșilor învățători din Galatia, conținutul epistolei lui Pavel către galateni și, în final, am văzut cum s-a bazat el pe doctrina sa fundamentală despre escatologie pentru a se ocupa de problemele din Galatia.

Reflectând la răspunsul adresat de Pavel galatenilor, nu vedem doar cum i-a călăuzit prin problemele lor foarte grave, ci și cum ne vorbește nouă astăzi. În mod repetat creștinii moderni trăiesc ca galatenii. Uităm cât de mult a schimbat prima venire a lui Hristos istoria omenirii. La fel ca galatenii, ne întoarcem la eșecurile și frustrările unei vieți trăite ca și cum Isus a făcut foarte puțin. Dar chintesența teologiei lui Pavel ne vorbește așa cum a vorbit galatenilor. Hristos ne-a scos din veacul acesta rău ca să putem trăi în binecuvântările veacului viitor. Când ne întoarcem inima către căile noii creații care a venit în Hristos, aflăm că Evanghelia lui Hristos este într-adevăr o veste bună. Hristos a adus mântuirea lumii, iar nouă ni s-a oferit privilegiul de a trăi în acea mântuire chiar azi.